

КУРСОВІ РІЗНИЦІ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

COURSE DIFFERENCES AS AN ACCOUNTING OBJECT

У статті розглянуто категорію «курсові різниці», розкрито моменти їх визнання та основні класифікаційні ознаки на основі національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, думок вітчизняних та зарубіжних учених. Звернено особливу увагу на необхідність розмежування під час виникнення саме різниць та курсових різниць. Указано, що основним чинником впливу на момент виникнення курсової різниці є дата здійснення господарської операції. Для узагальнення інформації щодо моменту виникнення курсових різниць, здійснення аналізу їх тенденцій та отримання можливості прийняття рішення щодо використання форми оплати під час укладання зовнішньоекономічних контрактів запропоновано створювати спеціальні форми документів для оцінки статей в іноземній валюті. Зазначено, що основним напрямом подальших досліджень повинен бути детальний розгляд питань щодо відображення в обліку та звітності доходів та витрат від операційних та неопераційних курсових різниць, що, своєю чергою, впливає на результати діяльності суб'єкта господарювання.

Ключові слова: валюта, валютні цінності, валютний курс, курсова різниця, облік.

В статье рассмотрена категория «курсовые разницы», раскрыты моменты их

признания и основные классификационные признаки на основе национальных и международных стандартов бухгалтерского учета, мыслей отечественных и зарубежных ученых. Обращено особое внимание на необходимость разграничения при возникновении именно разниц и курсовых разниц. Указано, что основным фактором влияния на момент возникновения курсовой разницы является дата совершения хозяйственной операции. Для обобщения информации относительно момента возникновения курсовых разниц, осуществления анализа их тенденции и получения возможности принятия решения об использовании формы оплаты при заключении внешнеэкономических контрактов предложено создавать специальные формы документов для оценки статей в иностранной валюте. Отмечено, что основным направлением дальнейших исследований должно быть детальное рассмотрение вопросов отражения в учете и отчетности доходов и расходов от операционных и неоперационных курсовых разниц, что, в свою очередь, влияет на результаты деятельности предприятия.

Ключевые слова: валюта, валютные ценности, валютный курс, курсовая разница, учет.

УДК 657.1

Кудлаєва Н.В.

к.е.н., асистент кафедри
обліку і оподаткування

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

The article deals with the category of «exchange rate differences», discloses the moments of their recognition and the main classification features based on the current accounting standards (standards) and international accounting standards, the views of domestic and foreign scientists. Particular attention is paid to the need for differentiation in the occurrence of the differences and differences, as the objects of the definition of exchange differences in accordance with the current domestic legislation are only monetary articles. It is indicated that the main factor of influence at the moment of the emergence of the exchange rate is the date of the economic transaction (the date of receipt (payment) of the funds or the date of shipment of goods (receipt of inventory)). At the same time, it was noted that the balance sheet date, which, taking into account the principle of a single monetary meter, reflects the available amount of cash in banking institutions, the size of available current and long-term receivables and liabilities in foreign currency, is also important. In order to generalize information on the occurrence of exchange rate differences, to analyze their trends and to get the opportunity to make decisions on the use of a particular form of payment (postpayment or prepayment) when concluding foreign economic contracts, it is proposed to create special forms of documents for the valuation of articles in foreign currency, primarily on the date of recognition, on the date of the next revaluation, on the date of repayment of accounts receivable or payable, at the balance sheet date. It is noted that the main areas of further research should be a detailed consideration of the issues of accounting and financial reporting of income and expense from operating and non-operational exchange rate differences, which in turn affects the results of the operating and other business activities of the entity. This will enable an increase in the information and analytical function of accounting and will affect the forecasting of the results of changes in exchange rates when calculating the results of the enterprise.

Key words: currency, currency values, exchange rate, exchange rate difference, accounting.

Постановка проблеми. У сучасних умовах виходу вітчизняних компаній на міжнародний рівень і посилення взаємодії із зовнішніми партнерами зростає обсяг операцій, які здійснюються в іноземній валюті. У нестабільній ситуації на валютному ринку, спричиненій коливаннями валютних курсів, важливим є вдосконалення системи управління та контролю над здійсненням операцій в іноземній валюті. Вирішальним чинником для ефективного управління є врахування впливу коливань валютних курсів на фінансовий стан підприємств, тому актуальним є процес визнання курсових різниць із метою мінімізації ризику можливих втрат під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Змістовний внесок у розвиток теоретичних і прак-

тичних аспектів обліку курсових валютних різниць зробили такі вітчизняні і зарубіжні науковці, як: Ф.Ф. Бутинець, І.І. Вербіцька, В.А. Дерій, І.В. Жиглей, О.О. Маслак, В.Й. Жежуха, Д.М. Чирка, А.Г. Загородній, О. Габрук, Л. Пантелійчук, В. Карпова, В.М. Помулева, П. Андреї, Е. Бартов та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є вдосконалення порядку визнання, оцінки та відображення у фінансовій звітності інформації про курсові валютні різниці. Для цього передбачається: розкриття економічної сутності категорії «курсові валютні різниці»; висвітлення порядку виникнення та моментів визнання курсових валютних різниць; характеристика класифікаційних ознак курсових різниць; опис порядку ведення обліку курсових валютних різниць та розкриття інформації про них у фінансовій звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У сучасних умовах розвитку економіки більшість підприємств різних форм власності та сфер господарювання має справу з валютними цінностями, складовою частиною яких є іноземна валюта. Насамперед іноземну валюту використовують під час здійснення зовнішньоекономічних операцій. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» передбачає, що в обліку «необхідно відображати всі операції, що виражені в іноземній валюті» [11]. Відповідно до П(С)БО 21 «Вплив зміни валютних курсів», під операціями в іноземній валюті розуміють «господарську операцію, вартість якої виражена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті» [10].

Сума в іноземній валюті перераховується у валюту звітності (гривні) за офіційним курсом НБУ. Внаслідок того, що офіційний курс іноземної валюти по відношенню до гривні, що встановлений НБУ, постійно змінюється, виникають так звані курсові різниці. Зважаючи на вищенаведену інформацію, вважаємо, що актуальним сьогодні в Україні є саме процес визнання, правильного, своєчасного обчислення та відображення в обліку курсових різниць у діяльності підприємств за умов економічної нестабільності з метою мінімізації ризику можливих утрат від здійснення господарських операцій із руху товарів і надання послуг (експорту, імпорту, бартеру та інших зовнішньоекономічних операцій).

Упродовж останніх років в Україні спостерігається значний стрибок офіційного курсу НБУ по відношенню до долара США (рис. 1), що пов'язано з економічною та політичною ситуацією в країні. Починаючи з 2014 р. курс НБУ постійно коливався, як правило, у бік збільшення, і станом на 31.03.2019 за 100 дол. США він становив 2724,88 грн. [9].

Ст. 12 Закону України про «Про валюту і валютні операції» передбачає, що «Національний банк України за наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, погіршення стану платіжного балансу Укра-

їни, виникнення обставин, що загрожують стабільності банківської та (або) фінансовій системі держави, має право запровадити заходи захисту» [12]. До таких заходів, насамперед, відносять обов'язковий продаж частини надходжень в іноземній валюті у межах, передбачених нормативно-правовими актами НБУ, та встановлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів. Результатом здійснення таких заходів також є виникнення курсових різниць, а операції щодо обов'язкового продажу іноземної валюти призводять ще й до виникнення доходів від реалізації.

Як зазначає В. Дерій, «логіка ведення підприємницької діяльності в Україні підтверджує, що внаслідок значного коливання курсу національної валюти (гривні) щодо курсів євро і долара США вітчизняне підприємство змушене планувати власні витрати одночасно як у гривнях, так і в перерахунку на євро або долари (підприємство самостійно вибирає одну із цих двох вільноконвертованих іноземних валют). Таке планування важливе й для оперативного контролю над витратами підприємства, оскільки показники планових і фактичних витрат мають бути зіставними. Інакше величини відхилень від запланованих витрат будуть невиправданими» [3, с. 51].

А.Г. Загородній та Т.М. Бойчук відзначають, що виникнення курсових різниць можливе за такими операціями в іноземній валюті:

- 1) купівля товарів, основних засобів, сировини, виконання робіт, надання послуг;
- 2) продаж товарів, готової продукції, виконання робіт, надання послуг;
- 3) відшкодування витрат працівнику підприємства на витрати на відрядження за кордон;
- 4) отримання фінансових інвестицій в іноземній валюті;
- 5) купівлі-продажу обмінними пунктами іноземної валюти;
- 6) придбання ліцензій, ноу-хау, технічної документації;

грн.

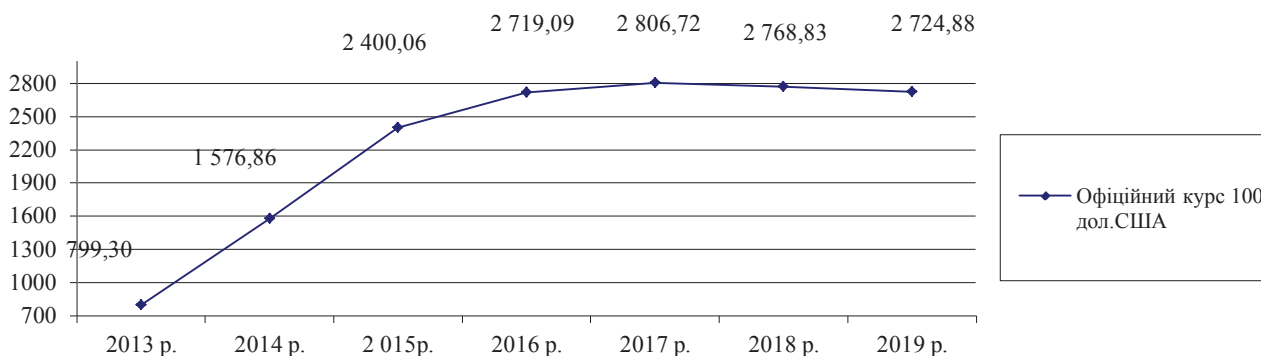

Рис. 1. Динаміка офіційного курсу долара США

Джерело: складено автором на основі [9]

7) оренди імпортного обладнання (фінансового лізингу);

8) за іншими операціями [5, с. 467].

Широкий спектр наведених операцій, щодо яких можуть виникати курсові валютні різниці, зумовлює необхідність ґрунтовного вивчення самої дефініції «курсова різниця» (табл. 1).

Із даних табл. 1 можна зробити висновок, що низка науковців схиляється до думки, що курсова різниця – це різниця між двома офіційними курсами іноземної валюти на різні дати. Цю ж інформацію підтверджують і чинні нормативно-законодавчі акти. Саме тому необхідно звернути увагу, на те, що основним чинником впливу на момент виникнення курсової різниці є дата здійснення господарської операції (дата надходження (сплати) грошових коштів або дата відвантаження продукції (отримання товарно-матеріальних цінностей)).

Поряд із цим до курсових різниць не належать:

1) операції з придбання чи продажу валюти за міжбанківським курсом, що відрізняється від курсу НБУ, такі різниці визнаються іншими операційними доходами (витратами) або іншими доходами (витратами);

2) розрахунки з постачальниками-резидентами, якщо в договорі грошовий еквівалент зобов'язання підприємства-покупця зазначено

в іноземній валюті. Дана різниця у покупця буде визнаватися іншими операційними доходами або іншими операційними витратами.

Саме тому, на нашу думку, сьогодні потребує чіткого розмежування поняття різниць і курсових різниць у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

На побудову обліку курсових різниць впливають їхні класифікаційні ознаки, серед них, насамперед, виділяють вид діяльності, у процесі якої вони виникають, та тип зміни (рис. 2).

Науковці Ф.Ф. Бутинець та І.В. Жиглей пропонують поділ курсових валютних різниць залежно від виду діяльності:

1) операційні – виникають у результаті здійснення операційної діяльності підприємства (визначаються за дебіторською та кредиторською заборгованістю з операційної оренди; за дебіторською та кредиторською заборгованістю з реалізованих/придбаних оборотних активів (за винятком фінансових інвестицій), що одержуються/оплачуються в іноземній валюті; які нараховуються на залишок валютних коштів, які знаходяться на валютному рахунку підприємства в банку чи в касі підприємства на дату балансу);

2) неопераційні – виникають у результаті здійснення інвестиційної чи фінансової діяльності підприємства (за дебіторською та кредиторською заборгованістю з фінансової оренди; за кредитами,

Таблиця 1

Дефініція «курсова різниця»

Джерело	Визначення
Н. Балабайкіна [1, с. 36]	Курсова різниця – різниця в сумах валютного виторгу або платежів, що виникає внаслідок зміни курсу національної валюти відносно іноземної з моменту укладення угоди до моменту оплати торговельно-фінансових операцій
П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [10]	Курсова різниця – різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти за різних валютних курсів. Валютним курсом для цілей бухгалтерського обліку, відповідно до П(С)БО 21, вважається встановлений НБУ курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни
М(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [7]	Курсова різниця – це різниця, яка є наслідком переведення визначеної кількості одиниць однієї валюти в іншу валюту за різними валютними курсами. Валютним курсом вважається коефіцієнт обміну двох валют
А.Г. Загородній, Т.М. Бойчук [5, с. 467]	Курсова різниця – це різниця між оцінками активів і пасивів підприємства за курсом іноземної валюти на дату здійснення господарської операції й дати фактичного розрахунку (надходження або сплати коштів)

Джерело: складено автором на основі [1; 5; 7; 10]

Рис. 2. Класифікація курсових різниць

Джерело: складено на основі [13]

отриманими в іноземній валюті; за відсотками, нарахованими з таких кредитів, тощо) [8, с. 65].

Дослідник С.М. Галещук зазначає, що «залежно від типу змін, що відбулися на валютному ринку:

1) позитивні – курсові різниці, які виникають: за активними статтями – за збільшення курсу валюти, за пасивними – за зменшення курсу;

2) негативні – курсові різниці, які виникають: за активними статтями – за зменшення курсу валюти, за пасивними – за збільшення курсу» [2, с. 89].

Серед існуючих наукових розробок стосовно класифікації курсових різниць, на нашу думку, більш ґрунтовною роботою є дослідження Д.М. Чирки [13], який, вивчаючи особливості обліку операцій в іноземній валюті, передбачає три окремі групи різниць (курсова, сума та різниця в курсах). Окрім того, автор виділяє «реалізовані (курсів валютні різниці, які виникають на дату фактичного здійснення розрахунків за операціями в іноземній валюті) та нереалізовані (які розраховуються на дату балансу без фактичного завершення розрахунків із метою перерахунку вартості активів та зобов'язань для розкриття про них фінансової інформації у звітності відповідно до принципу єдиного грошового вимірника) курсові різниці» [13, с. 13].

Під час визнання курсових валютних різниць, насамперед, необхідно пам'ятати про об'єкти визначення відповідно до чинного законодавства. Так, об'єктами визначення курсових різниць є лише монетарні статті балансу (статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їхніх еквівалентів).

До монетарних статей належать:

1) усі рахунки обліку коштів у валюті (у тому числі депозитні рахунки);

2) дебіторська та кредиторська заборгованість, що передбачає погашення грошовими коштами;

3) поточні чи довгострокові заборгованості за валютними кредитними договорами;

4) заборгованість за розрахунками із засновником-нерезидентом, у разі якщо вона має бути погашена валютними коштами;

5) непогашена заборгованість перед підзвітною особою за затвердженими витратами щодо закордонного відрядження [10].

Поряд із цим під час здійснення ЗЕД частина статей балансу, відповідно до П(С)БО 21, вважається немонетарними (рис. 3).

Отже, під час визнання курсових різниць, насамперед, велике значення відіграє їх поділ залежно від порядку виникнення (за монетарними чи немонетарними статтями балансу).

Одним із напрямів досліджень сьогодні є створення спеціальних форм документів для оцінки статей в іноземній валюті, насамперед на дату визнання, на дату наступної переоцінки та на дату погашення дебіторської або кредиторської заборгованості. Це дасть змогу узагальнювати інформацію щодо моменту виникнення курсових різниць, проаналізувати їх тенденції та приймати рішення щодо використання після оплати чи попередньої оплати під час укладання зовнішньоекономічних контрактів. Окрім того це дасть змогу поліпшити внутрішньогосподарський контроль у частині дотримання термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Пропонуємо, розглядаючи питання обліку зміни курсів іноземної валюти, насамперед, визначати поняття «монетарні статті балансу» та «немонетарні статті балансу»; розуміти різницю між поняттями «курсова» та «сумова» різниця; усвідомлювати зміст понять «позитивна» та «негативна» різниця.

Подальшими дослідженнями є питання щодо дат відображення курсових і сумових різниць унаслідок перерахунку монетарних статей на

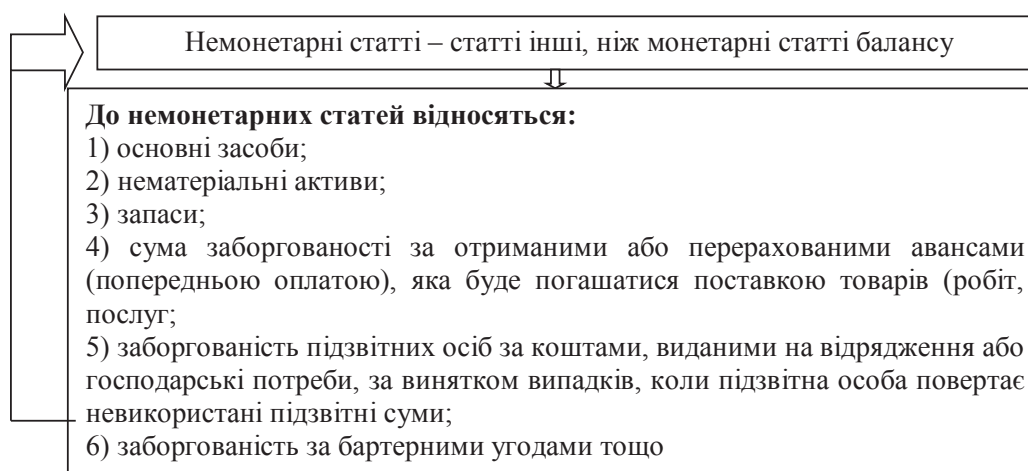

Рис. 3. Склад немонетарних статей балансу

Джерело: узагальнено на основі [10]

дату балансу та під час здійснення операцій, а також вивчення питання порядку відображення в обліку статей балансу, які з немонетарних перетворюються на монетарні. Так, відповідно до П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», визначення курсових валютних різниць за монетарними статтями проводиться так (рис. 4).

Під датою балансу розуміють дату, на яку складено баланс підприємства, зазвичай це кінець останнього дня звітного періоду. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», періодом для складання фінансової звітності є календарний рік [11].

Що ж стосується відображення курсової різниці на дату здійснення господарської операції в її межах або за всією статтею, то в даному разі суб'єкт господарювання має право самостійного вибору з урахуванням облікової політики. Поряд із цим необхідно відзначити, що для визначення курсових різниць на дату балансу застосовується валютний курс на кінець дня дати балансу, а під час визначення курсових різниць на дату здійснення господарської операції застосовується валютний курс на початок дня дати здійснення операції.

Дослідники О.О. Маслак та В.Й. Жежужа [6], досліджуючи порядок виникнення курсових різниць, дійшли висновку щодо необхідності їх розмежування за датою. Авторами наведено чотири проміжки часу, що дають можливість зробити висновок, що за основу, як правило, приймається дата відображення операції в бухгалтерському обліку та дату складання бухгалтерської звітності. Поряд із цим необхідно відзначити, що за П(С)БО 21 немонетарні статті відображаються в обліку по валютному курсу на дату здійснення операції і не перераховуються на кожну дату балансу. Отже, на дату складання фінансової звітності можна виділити низку особливостей (рис. 5).

Висновки з проведеного дослідження. Отже, аналіз дефініції «курсів різниць» свідчить про наявність певних розбіжностей щодо порядку їх визнання як за датою виникнення, так і за порядком виникнення, що впливає на особливості формування інформації у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Основним напрямом подальших досліджень є детальний розгляд питань щодо відображення в обліку доходів та витрат від операційних та неопераційних курсових

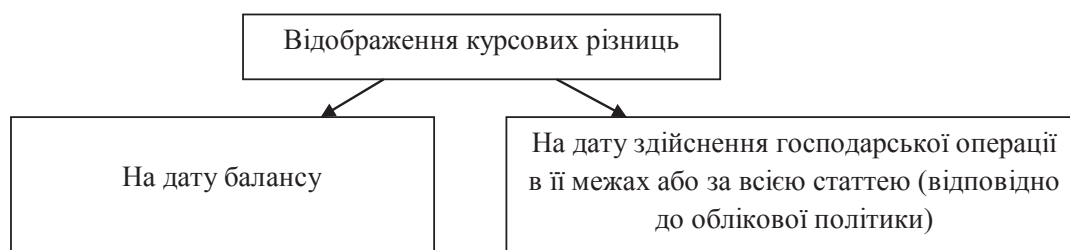

Рис. 4. Порядок відображення курсових різниць

Джерело: узагальнено на основі [10]

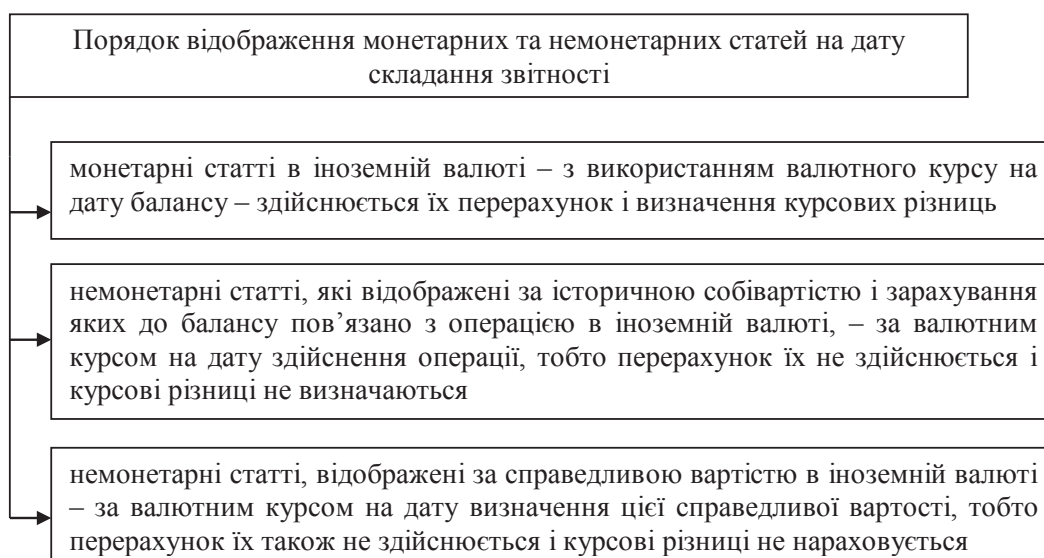

Рис. 5. Порядок відображення монетарних та немонетарних статей у фінансовій звітності в іноземній валюті

Джерело: узагальнено на основі [10]

валютних різниць, що впливають на результати операційної та іншої звичайної діяльності суб'єкта господарювання. Це дасть змогу підвищити інформаційно-аналітичну функцію бухгалтерського обліку і вплине на прогнозування результатів зміни валютних курсів під час обчислення результатів діяльності підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Балабайкіна Н. Варіанти розрахунку курсових різниць. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 3. С. 35-39.
2. Галешук С.М. Окремі аспекти відображення операцій в іноземній валюті у фінансовій звітності підприємств. *Економічні науки: Економіка та менеджмент*. 2012. Вип. 9 (2). С. 88-94.
3. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю. Тернопіль : Економічна думка, 2009. 272 с.
4. Жиглей І.В. Бухгалтерський облік валютних операцій: порядок визнання та методи оцінки : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Тернопіль, 2003. 22 с.
5. Загородній А.Г., Бойчук Т.М. Курсові різниці та їх облік. *Сучасні проблеми економіки і менеджменту* : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції ; Національний університет «Львівська політехніка». Львів : Львівська політехніка, 2011. С. 467-468.
6. Маслак О.О., Жежуха В.Й. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник. Львів : Новий світ – 2000, 2009. 312 с.
7. МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів». URL: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320294/file/2021.pdf> (дата звернення: 25.04.2019).
8. Облік зовнішньоекономічної діяльності / Ф.Ф. Бутинець та ін. ; за ред. Ф.Ф. Бутиця. Житомир : Рута, 2006. 388 с.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 22.04.2019).
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00> (дата звернення: 23.04.2019).
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 25.04.2019).
12. Про валюту та валютні операції : Закон України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19/> (дата звернення: 25.04.2019).
13. Чирка Д.М. Бухгалтерський облік операцій в іноземній валюті: теорія, організація і методика : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2012. 23 с.

REFERENCES:

1. Balabaykina N. (2010) Variants of calculating exchange differences [Options for calculating exchange differences]. *Ukrainian Buhgalterskiy oblik i audit*. vol. 3. no. 36, pp. 35-39.
2. Galeschuk S.M. (2012) Okremi aspekty vidobrazhennya operatsiy v inozemniy valyuti u finansoviy zvitnosti pidpriemstv [Separate aspects of the display of foreign currency transactions in the financial statements of enterprises]. *Ukrainian Ekonomichni nauki: Ekonomika ta menedzhment*. vol. 9 (2). no. 89, pp. 88-94.
3. Deriy V.A. (2009) Vitrati i dohodi pidpriemstv u sistemi obliku ta kontrolyu. Ternopil: TNEU, «Ekonomichna dumka» (in Ukrainian).
4. Zhigley I.V. (2003) *Buhgalterskiy oblik valyutnih operatsiy: poriyadok viznannya ta metodi otsinki* [Accounting of foreign exchange operations: recognition procedure and valuation methods] (PhD Thesis), Ternopil.
5. Zagorodnyy A.G., Boychuk T.M. (2011) Kursovi riznitsi ta yih oblik. Suchasni problemi ekonomiki i menedzhmentu [Exchange rate differences and their accounting]. *Mizhnarodna naukovo-praktichna konferentsi Natsionalniy universitet «Lvivska politehnika»* (Ukrainian, Lviv: Vidavnistvo Lvivskoyi politehniki), pp. 467-468.
6. Maslak O.O., Zhezhuha V.Y. (2009) *Oblik i analiz zovnishnoekonomichnoyi diyainosti* [Accounting and analysis of foreign economic activity]. Lviv: «Noviy svlt – 2000» (in Ukrainian).
7. Mizhnarodniy standart bukhgalterskoho obliku 21 «Vplyv zmin valiutnykh kursiv». Available at: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320294/file/2021.pdf> (accessed 25 April 2019).
8. Butinets F.F. (2006) *Oblik zovnishnoekonomichnoyi diyainosti*. Zhitomir: PP «Ruta» (in Ukrainian).
9. Ofitslyniy sayt Derzhavnoi sluzhbi statistiki Ukraini. Available at: www.ukrstat.gov.ua (accessed 22 April 2019).
10. Polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 21 «Vplyv zmin valiutnykh kursiv» vid 10.08.2000. no. 193. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00> (accessed 23 April 2019).
11. Zakon Ukrainy «Pro buhgalterskiy oblik ta finansovu zvitnits v UkraYini» vid 16 chervnia 1999 r. no. 996-XIV. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua> (accessed 25 April 2019).
12. Zakon Ukrainy «Pro valuty ta valutni operatsii» vid 21 chervnia 2018 r. no 2473-VIII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (accessed 25 April 2019).
13. Chirka D. M. (2012) *Buhgalterskiy oblik operatsiy v inozemniy valyuti: teoriya, organizatsiya i metodika* [Accounting of transactions in foreign currency: theory, organization and methodology] (PhD Thesis), Zhitomir.

Kudlaeva Natalia

Candidate of Economic Sciences,
Assistant Lecturer at Department of Accounting and Taxation
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

COURSE DIFFERENCES AS AN ACCOUNTING OBJECT

The purpose of the article. The purpose of the study is to improve the procedure for recognizing, evaluating and reporting on exchange rate differences in the financial statements. To this end, the disclosure of the economic essence of the category «exchange rate differences»; coverage of the order of occurrence and moments of recognition of exchange rate differences; characterization of classification features of exchange rate differences; a description of the procedure for keeping records of exchange rate differences and disclosing information about them in the financial statements.

Methodology. In the course of the study, general scientific and special methods of cognition were used. To find out the identification of exchange rate differences as an object of accounting used methods of analysis, theoretical generalization, comparative characteristics, system approach. The study of organization and methods of accounting, methods of calculating exchange differences, directions of improvement was carried out using methods of analysis and synthesis, induction and deduction, concretization, analogy and dialectic method.

Results. The exchange rate difference is the difference between two official foreign exchange rates at different dates. The same information is confirmed by the current normative-legal acts. That is why it is necessary to draw attention to the fact that the main factor of influence at the moment of the exchange difference is the date of the economic transaction (the date of receipt (payment) of funds or the date of shipment of goods (receipt of inventory)). In addition, the following are not included in the exchange rate differences: transactions for the purchase or sale of foreign currency at an interbank rate different from the NBU rate; such differences are recognized in other operating income (expenses); or other revenues (expenses); settlements with resident suppliers, if in the contract the monetary equivalent of the obligation of the buyer company is indicated in a foreign currency. This difference from the buyer will be recognized in other operating income or other operating expenses.

As for the reflection of the exchange rate difference on the date of the economic transaction within its limits or throughout the article, in this case, the entity has the right to make an independent choice, taking into account the accounting policy. In addition, it should be noted that for the purpose of determining the exchange rate differences on the balance sheet date, the exchange rate is applied at the end of the day of the balance sheet date, and when determining the exchange differences on the date of the transaction, the exchange rate is applied at the beginning of the date of the transaction.

Practical implications. He proposals in the article concern, first of all, the deepening of theoretical and methodological principles for improving approaches to the recognition of exchange rate differences, their classification characteristics.

Value/originality. At the same time, the question remains about the definition of exchange differences in relation to non-monetary assets, first of all, it concerns operations for repayment of arrears in advance payments.